

2022 m. kovo mėn. eksporto prognozė

Paskelbta 2022 m. vasario 28 d.

Versli
Lietuva

SANTRAUKA

2021 m., palyginti 2020 m., lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė (be energetinių produktų) per metus paaugo 20,2 proc. per metus. 2022–2023 m. perspektyva yra neaiški. 2021 m. lietuviškos kilmės eksporto (be energetinių produktų) vertės augimą lėmė ir eksporto kainų, ir eksporto apimčių didėjimas. Eksporto kainos didėjo apie 8 proc., o eksporto apimtys – apie 11 proc. per metus. Prognozuojama, kad 2022 m. lietuviškos kilmės prekių eksporto (be energetinių produktų) vertė padidės 11,1 proc. (iki 20,4 mlrd. eurų), 2023 m. – 8,9 proc. (iki 22,2 mlrd. eurų) per metus. 2021 m. beveik visas augimas, tikimasi, bus nulemtas kainų kaitos, o 2023 m. – ir kainų ir apimčių augimo. Vis dėlto, 2022–2023 m. eksporto augimo perspektyva yra itin neaiški ir remiasi prielaidomis, kurios gali nepasitvirtinti.

2021 m., palyginti su 2020 m., reeksporto vertė (išskyrus energetinius produktus) padidėjo 10,6 proc. 2022–2023 m. perspektyva yra neaiški. Reeksporto vertės augimą 2021 m. lėmė ir kainų, ir apimčių didėjimas. Reeksporto kainos didėjo 2,5 proc., o apimtys – 7,7 proc. per metus. 2022 m. prognozuojamas 16,2 proc. reeksporto mažėjimas (iki 10,5 mlrd. eurų), o 2023 m. – 8,5 proc. reeksporto vertės augimas (iki 11,4 mlrd. eurų). 2022–2023 m. reeksporto augimo perspektyva yra itin neaiški ir remiasi prielaidomis, kurios gali nepasitvirtinti.

Išankstiniais duomenimis 2021 m. paslaugų eksporto vertė per metus paaugo 13,3 proc. 2022–2023 m. perspektyva yra neaiški. 2021 m. pirmąjį ketvirtį, palyginti su atitinkamu 2020 m. laikotarpiu, paslaugų eksporto vertė sumenko 1,7 proc., antrąjį ir trečiąjį ketvirtį augo atitinkamai 31,1 proc. ir 17,8 proc. Pagal išankstinis duomenis, ketvirtąjį ketvirtį augimas taip pat buvo teigiamas – 9,1 proc. Preliminariu vertinimu, 2021 m. paslaugų eksporto augimą lėmė ir eksporto kainų, ir eksporto apimčių didėjimas. Eksporto kainos didėjo apie 4 proc., o eksporto apimtys – beveik 9 proc. per metus. Prognozuojama, kad 2022 m. paslaugų eksporto vertė padidės 3,8 proc. (iki 12,8 mlrd. eurų), 2023 m. – 5,5 proc. (iki 13,5 mlrd. eurų) per metus. 2022 m. visas augimas, tikimasi, bus nulemtas kainų kaitos, o eksporto apimtys mažės; 2023 m. tikimasi ir eksporto kainų ir apimčių augimo. 2022–2023 m. paslaugų eksporto augimo perspektyva yra itin neaiški ir remiasi prielaidomis, kurios gali nepasitvirtinti.

1 lentelė. Eksporto apimčių, kainų ir verčių augimo prognozės.

Eksporto kategorija		2020	2021	2022P	2023P
Lietuviškos kilmės prekių eksportas, išskyrus energetikos produktus	Apimtys	8,6%	11,5%	1,8%	5,5%
	Kainos	-2,1%	7,6%	9,2%	3,2%
	Vertės	6,3%	20,2%	11,1%	8,9%
Prekių reeksportas, išskyrus energetikos produktus	Apimtys	2,4%	7,7%	-19,0%	6,4%
	Kainos	-2,0%	2,5%	3,6%	2,0%
	Vertės	0,2%	10,6%	-16,2%	8,5%
Paslaugų eksportas	Apimtys	-6,5%	8,8%	-1,1%	3,4%
	Kainos	-1,7%	4,1%	5,0%	2,0%
	Vertės	-8,2%	13,3%	3,8%	5,5%

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

PROGNOZIŲ Palyginimas, Pagrindinės Prielaidos ir Rizikos

Lyginant 2021 m. rugsėjo ir 2022 m. kovo mėn. VŠĮ „Versli Lietuva“ eksporto prognozių scenarijus, 2022 m. lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) eksporto, prekių reeksporto (be energetinių produktų) ir paslaugų eksporto verčių augimo prognozės yra mažinamos. Pagrindinė eksporto peržiūrų priežastis – karo veiksmų suintensyvėjimas Ukrainoje ir įvedamos papildomos sankcijos Rusijos ir Baltarusijos režimams. 2021 m. rugsėjo mėn. „Versli Lietuva“ prognozavo, kad 2022 m., palyginti su 2021 m., lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė (be energetinių produktų) turėtų augti 14,6 proc. 2022 m. kovo mėn. prognozuojamas 11,1 proc. metinis augimo tempas. 2021 m. rugsėjo mėn. buvo prognozuotas 12,0 proc. prekių reeksporto (be energetinių produktų) augimas, 2022 m. kovo mėn. – 16,2 proc. mažėjimas. Paslaugų eksporto prognozė 2021 m. rugsėjo mėn. buvo 8,5 proc., dabar ji mažinama iki 3,8 proc. 2023 m. atitinkamų rodiklių augimas yra 8,9 proc., 8,5 proc. ir 5,5 proc.

2 lentelė. Eksporto verčių prognozių palyginimas.

Eksporto kategorija	2022 m. kovo mėn. prognozė			2021 m. rugsėjo mėn. prognozė		
	2021	2022P	2023P	2021	2022P	2023P
Lietuviškos kilmės prekių eksportas, išskyrus energetikos produktus	20,2%	11,1%	8,9%	17,0%	14,6%	-
Prekių reeksportas, išskyrus energetikos produktus	10,6%	-16,2%	8,5%	12,7%	12,0%	-
Paslaugų eksportas	13,3%	3,8%	5,5%	8,9%	8,5%	-

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

Prognozuojama, kad **2022 m. lietuviškos kilmės prekių eksporto (be energetinių produktų) vertė** padidės 11,1 proc. (iki 20,4 mlrd. eurų), 2023 m. – 8,9 proc. (iki 22,2 mlrd. eurų) per metus. 2021 m. beveik visas augimas, tikimasi, bus nulemtas kainų kaitos, o 2023 m. – ir kainų ir apimčių augimo. Prognozuojama, kad 2022 m. kainos augs 9,2 proc., apimtys – 1,8 proc. per metus; 2023 m. atitinkamai 3,2 proc. ir 5,5 proc. per metus. 2022 m. lietuviškos kilmės prekių eksporto (be energetinių produktų) vertės prognozė remiasi keletu prielaidų: (1) pagal EK Europos Komisijos (žiemos) prognozę ES-27 šalių ekonomikos augs – 4,0 proc. per metus, o būtent ES šalys yra pagrindinės Lietuvos lietuviškos kilmės eksporto partnerės.¹ (2) Kinija yra įvedusi Lietuvai neformalias ekonomines sankcijas ir tai daro poveikį Lietuvos eksporto rodikliams. Todėl yra daroma prielaida, kad Lietuva 2022-2023 m. į Kiniją neeksportuoja. (3) 2021 m. viduryje ES įvedė ekonomines sankcijas Baltarusijos režimui ir tai taip daro nežymų poveikį Lietuvos eksporto rodikliams. Remiantis šiomis prielaidomis 2022 m. Lietuvos lietuviškos kilmės prekių eksporto (be energetinių produktų) vertė padidėtų 15,1 proc. (iš jų: kainų įtaka būtų apie 9 proc. p., apimčių – apie 6 proc. p.). (4) Nutraukiami prekybiniai santykiai su Baltarusija ir Rusija. Įvertintas *tiesioginis efektas* eksporto *apimtims* yra atitinkamai 40 mln. ir 150 mln. eurų 2022 m. ir daroma prielaida, kad modeliuojama situacija išsilaiko iki metų pabaigos. Toks pats įvertis taikomas ir 2023 m. (5) Eksporto vertės į Ukrainą taip pat yra koreguojamos dėl karo veiksmų šioje šalyje. Daroma prielaida, kad Ukraina gaus paramą, o eksportas, taip kaip jis yra suprantamas ne karo sąlygomis,

¹ Europos komisija (2022 m. vasario 1 d.). 2022 m. žiemos ekonominė prognozė. https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts/winter-2022-economic-forecast-growth-expected-regain-traction-after-winter-slowdown_en

nebevyks. Įvertintas *tiesioginis efektas* eksporto *apimtims* yra apie 400 mln. eurų 2022 m. Toks pats įvertis taikomas ir 2023 m.

Pastebėtina, kad yra daug rizikų šių prielaidų neišsipildymu. (1) Žaliavų kainų šuolis, darantis poveikį Lietuvos eksporto kainoms, pasaulinėje rinkoje nėra žinomas, todėl ateityje yra galimos didelės kainų korekcijos. (2) EK, tikėtina, stipriai koreguos oficialią ES-27 šalių augimo prognozę 2022-2023 m. (3) Prekybinių santykių ribojimas su Rusija ir Baltarusija gali lemti žaliavų pakeičiamumo problemą, kuri, šioje prognozėje, nėra įvertinta. (4) Karo baigtis Ukrainoje tiek laiko, tiek ir rezultato požiūriu nėra žinoma. Atsižvelgiant į visas šias rizikas, eksporto *vertė* gali būti koreguojama ir žemyn (dėl eksporto *apimčių*) ir aukštyn (dėl kainų kaitos).

2022 m. prognozuojamas 16,2 proc. reeksporto (išskyrus energetinius produktus) mažėjimas (iki 10,5 mlrd. eurų), o 2023 m. – 8,5 proc. reeksporto vertės augimas (iki 11,4 mlrd. eurų). Prognozuojama, kad 2022 m. reeksporto kainos augs apie 4 proc., o apimtys mažės 19 proc.; 2023 m. prognozuojamas 2 proc. kainų ir 6,4 proc. apimčių augimas. Prognozė remiasi tomis pačiomis prielaidomis, kurios buvo taikomos ir lietuviškos kilmės eksportui. Remiantis (1)-(3) prielaidomis, prognozuotinas reeksporto augimas 2022 m. būtų 9,3 proc. (iš jų: kainų įtaka būtų iki 4 proc. p., apimčių – apie 6 proc. p.). Nutraukus prekybinius santykius su Baltarusija ir Rusija, įvertintas *tiesioginis efektas* reeksporto *apimtims* yra atitinkamai 500 mln. ir 2100 mln. eurų. Toks pats įvertis taikomas ir 2023 m. Reeksporto vertės į Ukrainą įvertintas *tiesioginis efektas* reeksporto *apimtims* yra apie 270 mln. eurų 2022 m. ir tiek pat 2023 m. Rizikos dėl prognozių neišsipildymo yra tokios pat kaip lietuviškos kilmės eksportui.

2022 m. prognozuojamas 3,8 proc. paslaugų eksporto augimas (iki 12,8 mlrd. eurų), o 2023 m. – 5,5 proc. (iki 13,5 mlrd. eurų) per metus. Prognozuojama, kad 2022 m. eksporto kainos augs apie 5 proc., o apimtys mažės 1,1 proc.; 2023 m. prognozuojamas 2 proc. kainų ir 3,4 proc. apimčių augimas. Prognozė remiasi tomis pačiomis prielaidomis, kurios buvo taikomos ir lietuviškos kilmės eksportui. Remiantis (1)-(3) prielaidomis, prognozuotinas paslaugų eksporto augimas 2022 m. būtų buvęs 7,7 proc. (iš jų: kainų įtaka būtų apie 5 proc. p., apimčių – apie 2,5 proc. p.). Nutraukus prekybinius santykius su Baltarusija ir Rusija, įvertintas *tiesioginis efektas* paslaugų eksporto *apimtims* yra atitinkamai 140 mln. ir 240 mln. eurų. Toks pats įvertis taikomas ir 2023 m. Paslaugų eksporto vertės į Ukrainą įvertintas *tiesioginis efektas* *apimtims* yra apie 50 mln. eurų 2022 m. ir tiek pat 2023 m. Rizikos dėl prognozių neišsipildymo taip pat yra tokios pat kaip lietuviškos kilmės eksportui.